

KERKDIENSTEN

COMMUGNY – 11.00 uur Temple Saint-Christophe
Zondag 23 oktober – Ds. Frans Bouwen
Zondag 20 november– Ds. ter Linden en Ds. Bouwen Officiële bevestiging in het ambt en intrede in de gemeente
Zondag 18 december – Salle de Fleuri, <u>1268 Begnins</u> - Kerstviering
Zondag 25 december – Ds. Frans Bouwen - Kerstdienst
<i>Voor de dienst in Commugny kunt u rond half elf van de trein in Coppet gehaald worden(contact M. Bruning, Scriba).</i>
De diensten in 2017 zullen worden gehouden op: 15 januari, 12 februari, 12 maart, 17 april (Pasen), 14 mei, 4 juni (Pinksteren), 10 september, 15 oktober, 12 november, 25 december

DE TWEEDE BRIEF VAN FRANS AAN DE NPG RONDOM HET LAC LÉMAN

Gemeente van Christus!

Velen in onze wereld denken te geloven dat God te vinden is op een locatie die aanwijsbaar of aantoonbaar is, en die te achterhalen is dankzij ontwikkelingen die de huidige technologie ons biedt. Zij zijn als dwazen die in de spiegel kijkende zichzelf aanschouwen en menen dat wat in de spiegel als waar wordt weergegeven ook de ware personen zelf zijn die in die spiegel kijken. Kijkt u achter de maan, u zult God niet vinden, wendt u zich tot de sterren, daar zal God niet zijn, aanschouwt u de diepten der aarde, slechts kolkend vuur werpt zich op, gaat u naar de diepten der zee, u zult door de druk van het water vergaan. Het is indrukwekkend, maar de hand van God is niet daar! En hoog boven de wolken is het stil, in de onmetelijkheid van het heelal gaat de ratio van elk mens verloren. Lof zij echter Christus die ons in weerloze overmacht getoond heeft in een toen moeilijke en andere tijd dat God zich op andere

wijze onder ons bevindt. Dan komen 'locaties' op als 'liefde' en 'vriendschap'. Waar God's liefde zich manifesteert klinkt de stem van God, waar vriendschap bestaat is er verbond met de naaste. Als een regenboog tekent zich af aan het firmament van ons leven dat God in Christus en Christus in God om ons geeft, ons aan elkaar verbindt, ook waar wij als mensen dit niet willen en niet wensen, zo niet ánders zouden wensen. Vanuit God's liefde en vriendschap verbonden zijn in vriendschap onder elkaar mag ons doen realiseren dat wij geen knechten of onderworpenen van elkaar zijn, maar geroepen zijn er te zijn zoals God tot Mozes zei dat Hij is die Hij is, dat Hij zal zijn die Hij zal zijn. In de afspiegeling van deze belofte van God die ons verbindt staan we in een bezielde verbond, in vriendschap, naast elkaar. We zijn elkaar als naasten tot naasten. Dáar is uw God, daar is de werking van Zijn Geest! Dáar mag u

geloven, dáar mag u leven, ten volle uit. Daarom verheug ik mij ook dat iemand uit uw diaspora gemeente mij zei dat u elkaar tutoyeert, als vrienden, al jarenlang. En zo kan ik vanaf heden mij tot 'jullie' richten en verlangen dat mijn komst naar jullie toe spoedig tot het worden van groeiende vriendschap wordt.

Zijn er dan onder jullie die geen vriendschap kennen, of vriendschap als iets ervaren dat er niet toe doet, dat oppervlakkig is? Kan een mens door het leven zo afgestompt raken, dat in verbinding staan met elkaar, dat betrokken zijn op elkaar, dat een groeien naar vriendschap toe tot onhaalbaar is geworden? De wereld schijnt onder deze ontwikkeling gebukt te gaan. Teveel wordt vriendschap tot selectie van sommigen, treedt hardheid en ontwrichting op. God wordt buiten vriendschap geplaatst en de liefde van Christus door God geschapen wordt gezien als een overblijfsel uit een onvoltooid verleden tijd. Dit doen mensen zich aan; zij blijven ronddolend tevergeefs zoeken naar waar God elders te vinden zou zijn. De stem van God blijft echter klinken in de tegenwoordige tijd. Zoals zelfs de profeet Elia rond-doolde bij het geluid van storm, onweer en aardbevingen en al zoekende de stem van God herkende alleen in het geruis van een zachte

stilte, zo mogen ook jullie bij de harde geluiden van jullie eigen wereld ontdekken dat God en liefde en vriendschap in verbond zijn en met jullie een verbinding aangaan. Alleen in die liefde met die vriendschap mogen ook jullie het leven vieren!

De afgelopen weken zijn voor sommigen onder jullie vreugdevol geweest, door een huwelijksfeest in aanwezigheid van vrienden, door geboorten van kinderen, door zomers wederzien van elkaar; en voor anderen van jullie zijn zij zwaar geweest, door ziekte, verdriet, doorgaande rouw, of angsten van verschillende aard. Die weken of dagen gaan veelal nog door. Weest er dan van overtuigd dat in liefde en vriendschap er Eén is die in Zijn Geest met jullie meegaat, in vreugde en in meelijden, Eén die Zich aan jullie blijft verbinden omdat Hij ook met jullie een verbond is aangegaan in de tegenwoordige tijd. Zo is Hij die Hij is met jou, met jullie, ook nu! Dit schrijf ik jullie op 7 september 2016. Zo Maarten Luther (1483-1546) zei: God tot Vriend te hebben is troostrijker dan de vriendschap van de hele wereld.

Ds. Frans Bouwen

Belangrijke data om te onthouden:

Zondag 23 oktober	11.00 u	Kerkdienst met Ds. Bouwen, Commugny
Zondag 23 oktober	17.00 u	Genèvekring, Jussy – onderwerp : gedachten van Erasmus van Rotterdam
Woensdag 26 oktober	14.00 u	Koogerkring (locatie nader te bepalen) – onderwerp : het 'Onze Vader'
Donderdag 27 oktober	10.00 u	Mystiekkring, Lully – bespreking boekje Wil Derkse over de Benedictijnse regels
Zondag 20 November	11.00 u	Officiële bevestiging in het ambt van Ds. Bouwen gevolgd door zijn Intrede in de gemeente te Commugny – voorgangers: Ds. C.A.ter Linden en Ds. F. Bouwen

De ambtsbevestiging en intrede van Ds. Frans Bouwen op 20 November 2016: belangrijke achtergrond informatie

Op 20 November 2016 zal Ds Frans Bouwen officieel zijn intrede doen als nieuwe dominee van onze kerk, met een speciale dienst in Commugny. Er zijn wel enkele speciale dingen aan de hand die ik graag wil uitleggen. Het wordt een dubbele plechtigheid: zowel een ambtsbevestiging als een intrede. Een wat en een wat?

De intrede is het gemakkelijkste uit te leggen. Op die dag verwelkomen wij Frans Bouwen officieel in onze gemeente. Net als met leden van de kerkenraad komt daar ook een bepaalde formule aan te pas, bijvoorbeeld met een belofte van dienstbaarheid aan onze gemeente en een geheimhoudingsplicht van de nieuwe dominee voor de duur van zijn aanstelling. Maar wacht eens even, nu wordt het moeilijk, want Frans is nog helemaal geen dominee. Wat zeg je nou? Hebben we daar nu al die moeite voor gedaan? Luister.

Frans is afgestudeerd theoloog, heeft de kerkelijke opleiding en het kerkelijke examen inclusief verplicht colloquium met succes voltooid, en is volledig beroepbaar. Maar: hij heeft nog nooit een eigen gemeente gehad. En op het moment dat een afgestudeerd theoloog of kandidaat-dominee voor het eerst verbonden wordt aan een eigen gemeente, moet hij/zij eerst (eenmaal in zijn/haar leven) officieel in het ambt van dominee "bevestigd" worden. Je kunt dat vergelijken met een arts die de Hippocratische Eed moet afleggen. Daar komen ook weer oude formuleringen aan te pas; en, wat nog belangrijker is, die ambtsbevestiging kan alleen gedaan worden door een of meer andere dominees (die zelf bevestigd zijn). Je kunt het ook een beetje zien als bij bisschoppen die ook steeds door de paus (zelf een bisschop) worden beëdigd - als in een lange lijn van opvolging sinds Christus.

Onze vorige dominees waren altijd al in eerdere gemeentes bevestigd in hun ambt, maar Frans niet; dus dat moet nog. Dat had overigens nog wel enige voeten in de aarde, want we wilden deze ambtsbevestiging in onze eigen gemeente laten plaatsvinden maar ook dat hij uiteindelijk wel door de PKN erkend zou worden. Daarvoor moest eerst de positie van Frans bij ons door de PKN erkend worden; en daarmee in feite ook onze gemeente. Dat is allemaal gelukt, met speciale toestemming van de Generale Synode. Frans moet nu dus eerst (in het algemeen) in zijn ambt als dominee bevestigd worden; en pas daarna kunnen wij hem in onze gemeente laten intreden als onze nieuwe dominee. Volgt u het nog? Dat worden dus twee plechtigheden achter elkaar in dezelfde dienst. Lia vertelde overigens dat dit vroeger vaak in twee stappen gebeurde: 's ochtends een dienst voor de bevestiging, en dan 's middags nog een intrede dienst. Dat gaan wij dus niet doen.

Het is gebruikelijk dat de kandidaat zelf een of meerdere dominees uitkiest voor de ambtsbevestiging. In dit geval heeft Frans gevraagd of Ds Carel ter Linden, zijn vriend, leermeester en mentor uit de Kloosterkerk in Den Haag, dit op zich wil nemen. Ds ter Linden heeft een aantal jaren geleden al eens bij de NPG gepreekt. Ds ter Linden heeft het verzoek aangenomen en zal vergezeld worden door Ds Rienk Lanooy, de huidige dominee van de Kloosterkerk, die ook predikant van de NPG in Parijs is geweest. Er zullen ook veel familieleden en vrienden van Frans aanwezig zijn. Na afloop drinken we uitgebreid met elkaar koffie en is er ook een receptie voor de nieuwe dominee (die we vanaf dat moment dan ook pas echt Dominee Bouwen mogen noemen). Komt u ook?

Namens de Kerkenraad, Hans Hogerzeil, voorzitter

Joannes van het Kruis, 1542–1591 (Deel 1/2)

Joannes is geboren in Fontiveros (Avila) in Spanje op 24 juni 1542. Zijn naam was Joannes de Yeres. Zijn familie was volkomen verarmd. Zijn vader Gonzalo de Yepes werd door zijn familie uitgestoten omdat hij een zijdeweefster, Catalia Alvarez, zwanger had gemaakt en met haar was getrouwd. Hij stierf na de geboorte van Joannes, die zijn derde kind was. Joannes werd al vroeg bij een handwerksman in de leer gedaan, opdat hij iets zou kunnen bijdragen tot het gezinsinkomen. Door het falen van de leerling mislukten alle pogingen keer op keer. Zijn zieleleven paste absoluut niet bij het bedrijfige leven der wereld. Zijn moeder stond hem uiteindelijk af aan een intern weeshuis, Colegio de la Doctrina, waarna hij in het hospitaal 'De las Bubas' terecht kwam, waar men hem alleen kon gebruiken voor het inzamelen van aalmoezen. In 1563 trad hij in bij de Carmelieten, in het Santa Ana klooster in Avila. De orde ontdekte al spoedig zijn intellectuele begaafdheid en men zond hem naar de universiteit van Salamances. Hij verzamelde veel kennis der patristici en scholastici. Het leven in het klooster was Joannes niet serieus genoeg. Daarom dacht hij er over naar de Kartuizers over te gaan.

Er volgde een onverwachte ontmoeting met Teresia van Avila en de vijf en twintigjarige Joannes. Zij schreef 'Het kasteel der ziel'. Zij was geboeid door de geesteshouding van Joannes. Na een onderhoud met Teresia vond hij het niet nodig over te gaan naar de Kartuizers. Hij hielp Teresia van Avila bij haar stichtingen van contemplatieve kloosters. In deze kloosters werden de oude constituties van de Carmelieten gehandhaafd. Dat wil zeggen dat de brede interpretatie van de regels die tot laksheid hadden

geleid opnieuw werd versmald. De reden dat deze regels breder werden geïnterpreteerd, had te maken met een sterke concurrentie van andere ordes, zoals de Augustijnen en de Dominicanen. Om als orde te overleven en genoeg toetredingen te hebben, waren de Carmelieten verplicht geweest om hun regels te versoepelen. Joannes en Teresia gingen hier tegenin en werden de grondleggers van de reformatie van Spanje. Joannes stichtte in Duruela in 1567 het eerste klooster der ongeschoeide Carmelieten, dat van San José in Medina del campo waar de ascetische boetedoening met de grootste ernst werd beoefend. De stichting geschiedde zonder toestemming van bisschop Mendoza. De bisschop was tegen de stichting, omdat een klooster dat de oude regels wilde handhaven geen vaste inkomsten mocht hebben, en dus aangewezen was op giften. Teresia mocht geen aanleiding tot het lijden van anderen (haar medezusters) zijn. De stichting werd in het geheim voltrokken. In een bouwvallig huis, waar regen en wind vrije toegang hadden. Elke geriefelijkheid ontbrak. Tijdens de rusturen diende een steen als hoofdkussen en een bundel stro tot deken. Het huis werd 's nachts ingericht om als klooster te gaandienen en 's ochtends werd er de eerste mis gehouden. Hierna kon het klooster enkel ontbonden worden door de generaal van de orde in Rome, en was de bisschop buiten spel gezet. Het leven was: 'lijden en dan sterven'. Joannes deed afstand van zijn familienaam de Yeres. Hij noemde zich voortaan Joannes van het Kruis. Joannes wilde niet meer of minder dan het terugroepen van de religieus zo belangrijke geest der woestijn, de geest die Johannes de Doper aandreef om zich met sprinkhanen te voeden. De geestelijke stelregels van Joannes van het Kruis, die uitgaan van het maximale beginsel 'liever sterven en

vergaan, dan zondigen' zijn afkomstig uit de meest verheven sfeer. Tussen de geschoeide en de ongeschoeide Carmelieten kwam het tot heftige twisten. Men hoeft zich over deze strijd niet te verwonderen; hij was onvermijdelijk. De oude richting kon zich op een zeker gewoonterecht beroepen en voelde zich door de nieuwe woestijnvroomheid in haar bestaan bedreigd. Joannes van het Kruis werd voorgesteld als de eigenlijke opstandeling tegen de bestaande verhoudingen. Hij werd in een decembernacht van het jaar 1577 door gewapende dienaren overvallen. Zij forceerden de zwakke celdeur grepen hem vast en ontvoerden hem met geweld. Zij sleurden hem met zich mee naar Toledo, waar hij in een kerker werd geworpen. Men gaf hem bedorven voedsel, dat sterk gezouten was en waarbij hem iedere drank werd onthouden. Hij werd lichamenlijk mishandeld. Op woensdag en vrijdag werd hij ten aanschouwe van de verzamelde monniken met roeden geselsd. Teresia wond zich zo op over deze ruwe tuchtelingen, dat zij in haar brief aan Philips II schreef: 'liever had ik gewild dat hij in handen der Moren was gevallen, misschien hadden die meer medelijden met hem gehad'. 'Ik begrijp niet dat God zoiets toestaat.' De uren van de diepste godverlatenheid werden gevolgd door uren van de lichtendste genade, Hij was neergeworpen in een diepte, waar de mens of wordt gebroken of zijn opstanding beleeft. In de martelende uren toen hij in zijn nauwe kerker smachtte, werd in hem de mystieke dichter geboren. Volgens Reinhold Schneider is Joannes van het Kruis de grootste dichter van zijn tijd, zonder het feitelijk te willen. De gedichten van Joannes van het Kruis zijn niet gemakkelijk te begrijpen daar zij zich eerder richten tot God dan tot de mensen.

Zowel de gedichten als het proza van Joannes van het Kruis richten zich volgens zijn eigen nadrukkelijke woorden 'niet tot iedereen, doch zijn in de eerste plaats bestemd voor leden onzer heilige Orde van de Carmel'. De geschriften van Joannes zijn niet bestemd voor mensen die zich nooit iets aan het Goddelijke gelegen lieten liggen of hoogstens in tijden van tegenslag een snel voorbijgaande religieuze bevinging hebben gevoeld. Joannes heeft zijn geschriften bedoeld voor mensen die de weg der heiligheid willen gaan. Deze naar heiliging strevende mensen gaf Joannes van het Kruis de diepzinnige raad: 'Zoek uw bevrediging nimmer in dat wat gij van God begrijpt, doch veeleer in dat wat gij niet begrijpt. Uw liefde en de vertroosting uwer ziel mogen niet steunen op wat gij van God verstaat en ervaart, doch op dat waarvan gij geen verstand en geen ervaring hebt'.

De werken van Joannes van het Kruis bevatten een grandioos dichterlijk oeuvre, dat zich uitsluitend beweegt tussen de polen God en de ziel. Voor Joannes van het Kruis bestaat er een wezenlijke relatie tussen God en ziel, die boven elke discussie is verheven. Joannes erkent de aanwezigheid van Gods essentie in iedere ziel, ook in die van de grootste zondaar ter wereld. Alleen hieruit ontvangt de menselijke ziel haar vermogen om te zijn. Zonder Gods aanwezigheid zou zij ogenblikkelijk ondergaan in het niets. De andere tegenwoordigheid Gods in de ziel berust op genade. Overweldigd door deze voordurende nabijheid van God in de ziel riep Joannes uit: 'Wat wilt gij meer, mijn ziel, en wat wilt gij nog naar buiten zoeken, daar gij toch in uzelf uw rijkdom, uw zaligheid uw bevrediging, uw volheid en uw koninkrijk, in één woord uw Geliefde bezit, waarnaar gij zo onophoudelijk verlangt en zoekt. In de intieme verhouding tussen God en ziel, die

niet in woorden is uit te drukken, ligt volgens Joannes een der grootste geheimen van het bestaan. De verbintenis van God en ziel is dynamisch en niet statisch. In de eigenaardige tocht, de mystieke beklimming van de berg Carmel, gaat het niet in horizontale maar in verticale richting. Wie Joannes volgt bij zijn beklimming van de berg Carmel wordt gegrepen door de

gedachte: deze monnik bezat nog een ziel, gelijk die bij de schepping door Gods adem in de mens werd gewekt, terwijl de moderne mens, die zich blind staart op zijn technische veroveringen nog slechts het rudiment van zulk een ziel bezit.

wordt vervolgd

Geert van Mesdag.

Interview DR.VISSER T'HOOFT - (Deel 1/2)

Gesprek van Frans Bouwen met dr. W.A. Visser 't Hooft, erepresident van de Wereldraad van Kerken, op 24 juli 1984 bij hem thuis.

Visser 't Hooft : Landgenoten, we kunnen dit gesprek op verschillende wijzen voeren. Eén wijze is dat ik gewoon een beetje ga zitten vertellen hoe ik in de oecumenische beweging ben terecht gekomen. De andere wijze is dat jullie vragen stellen.

Frans Bouwen : We hebben een voorbereidingsgroepje ingesteld, dat een aantal vragen heeft geformuleerd. Het lijkt me nu het leukst als u een aantal vragen van dit groepje wilt beantwoorden.

Maarten van den Heuvel : Toen u een jaar of 18 à 20 was, hoe bent u toen in de oecumenische beweging terecht gekomen?

Visser 't Hooft : Mag ik daar de tijd voor nemen? Ik ben geboren in het jaar 1900. Dat is gemakkelijk, dan kan je precies zien hoe oud ik was bij de verschillende data van mijn ontwikkeling. De eerste stappen in de richting van de oecumene waren voor mij die in de jongenskampen van de Nederlandsche Christen Studenten Vereniging. Helaas niet meer heden ten dage, maar toen was dat wel een uiterst levendige organisatie. Het fijne daarvan was dat je als jongen van een jaar of 14 à 16 leefde in een kamp met studenten die maar een jaar of 3 à 4 ouder waren dan jij zelf en van hen het geloof gepresenteerd kreeg. Dat was heel anders dan dat je naar oudere mensen zat te luisteren; je was bijna met tijdgenoten bezig, en dat op een volkomen natuurlijke wijze met alle kerken en kerkelijke gezindten tezamen; mede door deze kampen had de wereldfederatie van christen studenten verenigingen een zeer sterk internationaal karakter gekregen. Zij interesseerde zich voor wat er gebeurde, vooral onder de jongeren in andere landen dan het eigen land.

Welnu, we zijn in de jaren van 1900 tot 1914. En wat gebeurt er in 1914? De Eerste Wereldoorlog breekt uit. Van 1914 tot 1918 zaten wij in Nederland volkomen opgesloten. We konden het land niet uit; en mensen worden vreselijk ongeduldig als ze hun land niet uit kunnen; ze krijgen dan ontzettende zin om er uit te breken. Dat is allemaal eigenlijk nu nog hetzelfde. Direct al in 1918, ik was toen net 18 jaar, en een paar dagen nadat de wapenstilstand gesloten was, is een aantal van ons over de grens naar België getrokken. We wisten niet eens wat een paspoort was, die hadden we toen nog niet; we hadden geluk, want we zijn tussen de Duitse en de geallieerde legers doorgesnapt op onze fietsjes en terecht gekomen in Brussel, waar we de intocht van koning Albert wegens de bevrijding van België met groot enthousiasme meegemaakt hebben. Ik vertel dat, omdat dit alles het begin

was van die internationale contacten; kort daarna, op de internationale studentenconferentie van de wereldfederatie van de Engelse beweging in Glasgow, kreeg ik steeds meer het gevoel te behoren tot een wereldwijde beweging van jongeren die probeerden op een nieuwe wijze het christendom als internationale kracht en geestesbeweging aan te tonen.

Het bleef niet alleen bij internationale conferenties, het bleek dat we ook aan het werk moesten. Er ontstonden namelijk in Midden-Europa, in landen als Tsjechoslowakije, Oostenrijk en Duitsland, bij studenten en in universiteiten enorme noodtoestanden en we moesten gaan organiseren om die mensen te helpen, want wij zaten natuurlijk relatief veel beter. Ik ben toen op een belachelijk jonge leeftijd voorzitter geworden van het Comité Duitse Universiteiten, waar ook ministers in zaten; namens de studenten moest ik maar voorzitter zijn. We organiseerden hulp voor landen in Midden-Europa. Daar kregen we contacten met een andere organisatie, 'The Young Men Christian Association' (YMCA), die een wereldwijde beweging was. Zij vroegen mij toen of ik geen zin had om voor hen te komen werken na mijn afstuderen. Zo werd ik op mijn 24e jaar hier naar Genève uitgenodigd om lid te worden van een 'Boys Work Department', een toentertijd nieuw opgezet 'department' voor jeugdwerk van de YMCA, en ik dacht 'laat ik dat eens een korte tijd doen en daarna weer teruggaan naar Holland'. Dat was in 1924 en vandaag is het 1984 : ik zit er nog! Verschillende malen hebben mensen geprobeerd mij terug naar Holland te halen of naar het toenmalige Nederlands-Indië enz., maar ik was te verslaafd aan het internationale werk. Ik voelde me eigenlijk hierin zo thuis en om zo te zeggen, het was het enige wat ik ooit geleerd had. Ik heb nooit geleerd om een lokale dominee te zijn. Dit vak ken ik, het oecumenische vak, waar ik ook verschrikkelijk lang in gezeten heb en ervaring in opgedaan heb.

Goed, nu ga ik nog even weer over naar een oude vriend, de Wereldfederatie van Christen Studenten. Ik werd namelijk algemeen secretaris van die Wereldfederatie, die in die jaren - vooral in de dertiger jaren - een erg belangrijke taak heeft vervuld. Het werd een soort voorbereidings orgaan van de oecumenische beweging. We hebben heel hard gewerkt aan de eerste contacten met de Oosters orthodoxe kerk en vooral met de orthodox-russen die in Parijs zaten, eersteklas 'kerels' die er door de Russen uitgezet waren en juist toen tot de bloem van de Russische natie behoorden. We hebben ook gepioneerd op het gebied van contact met de katholieken. Ik had bijv. nog nooit een theologisch gesprek met een katholiek gevoerd, zolang ik nog in Holland was. Dat kwam allemaal pas later. Welnu, we werden zo'n beetje de stoottroep van de oecumenische beweging.

In 1925 was ik de jongste aanwezige op het eerste grote congres van kerken van de oecumenische beweging in Stockholm. Het heette het 'Congress of Life and Work'. Aartsbisschop Nathan Söderblom uit Zweden zei dat het een schande was dat de kerken niets hadden gedaan om de Eerste Wereldoorlog te voorkomen en dat de kerken ook in de sociale noden van die tijd helemaal geen echte boodschap hadden. 'Laten we bijeenkomen en duidelijk met elkaar uitwerken wat we op die gebieden kunnen doen', zo zei hij. Het was natuurlijk een wat primitieve conferentie. De mensen kenden elkaar niet en bovendien was de situatie deze, dat Duitsland de oorlog verloren had en Amerika op verschillende manieren juist zo verschrikkelijk naar de toekomst uitkeek. Het was heel moeilijk om één kijk op het wereldgebeuren te krijgen. Toch was het een goed begin. We hebben verder gewerkt in de dertiger jaren; hiervan was eigenlijk het centrale gebeuren de kerkstrijd in Duitsland. Daar ben ik tot over m'n oren in terecht gekomen. Waarom? Omdat de christelijke studentenbeweging de moed had om daar een echte rol in te spelen. Die kerkstrijd was daarom zo belangrijk, omdat we toen voor het eerst een

andere kerkelijke situatie van het christendom in de wereld kregen. Europa, hadden we geleerd, is een 'christelijk werelddeel'; tussen Europa en christendom is werkelijk geen verschil, het is bijna hetzelfde. En dan komt er opeens, midden in Europa, een heidense ideologie op en de kerk is opeens niet meer die rustige kerk die de leidende ideologie vertegenwoordigt. We worden opeens bestookt door een staatsideologie die eigenlijk in laatste instantie zuiver heidendom is. En als je dan erbij rekent, dat een eindje verderop het communisme heerste, dan krijg je wel een heel andere kijk op de situatie van het christendom. Het christendom moest militant worden. De oecumenische beweging nu deed pogingen om het christendom om zo te zeggen militant te maken; militant betekent dan ook dat je bij elkaar moet komen. Dat was vooral de toon die we in 1937 in Oxford hadden op een grote bijeenkomst over 'Church, community and State'. We moesten werkelijk onze eenheid beleven om de taak te vervullen waartoe de wereldsituatie ons riep. Daarnaast was er een andere beweging: deze is 'Faith and Order'. Die kwam meer van binnen uit. Die zei: je moet de eenheid van de kerk daarom bewaken, omdat het in het wézen van de kerk zit. Als de kerken niet één zijn, dan zijn ze ziek. Je hoeft maar te lezen in Johannes 17 of in sommige van de paulinische brieven om te zien wat de taak is van de kerk om de mensheid te verenigen en met elkaar te verzoenen. Als de kerken met elkaar vechten, dan zijn ze eenvoudigweg niet in staat om hun taak te vervullen. Je kunt dan bijna zeggen dat de oecumenische beweging zo een beweging wordt van 'moeten doen'. Door gebrek aan eenheid moest de kerk in de wereld gebracht worden.

Nu komt de Tweede Wereldoorlog. We hadden net voordat de Tweede Wereldoorlog begon besloten om een Wereldraad van Kerken op te richten. Dat betekende dus dat die twee bewegingen 'Life and Work' en 'Faith and Order' bij elkaar zouden komen en dat de kerken lid zouden worden van één grote beweging.

We hadden besloten in '37 en '38 in Utrecht de plannen uit te werken en in '38 werd ik uitgenodigd om algemeen secretaris hiervan te worden. Er was maar één bezwaar tegen - dat heb ik pas later gehoord -, typisch voor die tijd: ik was te jong! Dat is daarom zo amusant, omdat toch de nieuwe premier van Frankrijk 37 jaar was en dat vond niemand gek. Er was dus als het ware een verschuiving bezig. Vroeger waren er ook jongeren geweest, bijv. Pitt, een minister in Engeland, die was al in zijn twintiger jaren eerste minister.

- wordt vervolgd-

Ingezonden door Frans Bouwen

Mijn naam is Wiebe Strikwerda

Ik ben student International Humanitarian Action en loop stage bij de Permanente Vertegenwoordiging. En ik huur een kamer bij de familie Buesink. De komende maanden hoop ik deel uit te maken van uw gemeente.

Ik ben opgegroeid in Feanwalden, een dorp in het noordoosten van Friesland, liggende tussen Leeuwarden en Dokkum. Ik voetbalde daar bij de lokale voetbalclub, schaatste in Heerenveen en fietste dagelijks naar Buitenpost voor mijn middelbare school. Mijn jongere jaren stonden vooral in het teken van sport. Ik heb twee zussen en twee broers. Mijn oudste zus werkt aan haar PhD in Oslo, en mijn broer volgde haar naar Noorwegen en werkt daar in het Hemsedal vooral in de outdoor sporten. Mijn andere zus is een fanatieke schaatsster en hoopt de Elfstedentocht te winnen,

terwijl ze ondertussen werkt als accountmanager. Mijn broertje studeert International Economics in Groningen. Mijn vader is vertegenwoordiger in de veehouderij, en mijn moeder is lerares wiskunde.

Na mijn middelbare school woonde ik een jaar in Amerika, waarna ik International Relations ben gaan studeren in 2010. Om mijn studie te bekostigen werkte ik jaren bij de IKEA in Groningen, en in mijn vrije tijd was ik actief voor het CDJA. In 2013 liep ik stage in het Europees Parlement bij de CDA delegatie.

Na mijn bachelor te hebben afgerond werkte ik een half jaar als vrijwilliger in Noorwegen voor de christelijke organisatie KRIK. Deze organisatie stelt als doel om door onder andere sport het geloof te beleven. Daarvoor bezit het een hotel in het Hemsedal, het grootste (winter)sport gebied in het land. Zomers wordt dit gebruikt voor bijbelscholen, en om de kosten er uit te halen wordt het in de winter verhuurd aan groepen die komen skien. Het hotel draait op vrijwilligers.

Ik ben gelovig opgevoed, en heb daar altijd veel waarde gehecht. Wij gingen vroeger naar de protestantse kerk. Door mijn belevingen in het buitenland kwam ik in contact met de katholieke kerk (Amerika), evangelisch (Belgie) en oecumenisch en luthers in Noorwegen. Door deze verschillende tradities mee te maken heb ik mijn eigen kijk op het geloof kunnen ontwikkelen, gezamenlijk met de boeken van onder andere CS Lewis. Voor mij betekent geloof de ultieme vrijheid en liefde. Het feit dat God ons keuze vrijheid gaf om te doen en te handelen. Liefde kan alleen ontstaan in vrijheid; het kan niet af gedwongen worden. Nergens is geschreven dat dit de makkelijkste weg zou zijn, maar dat uiteindelijk alles goed komt.

Dit geeft mij de rust en ruimte om mij te concentreren op mijn rol in het leven. Nu als stagiair bij de PV mag ik een klein steentje bijdragen aan het Nederlandse humanitair beleid. Wat hopelijk een hele hoop mensen helpt om aan een beter leven te bouwen. Een internationale vorm van naastenliefde. Er is veel gaande in deze wereld, en soms om bang van te worden. Maar het feit dat God ons elk de keuze geeft om hier positief aan bij te dragen, zou ruimte moeten scheppen voor verbetering.

Wiebe Strikwerda, student International Humanitarian Action, stageaire Permanente Vertegenwoordiging te Genève

Nieuwe verschijningsdatum van Kontakt

Kontakt zal voortaan een tiental dagen later verschijnen dan tot nu toe. Ook copy van uw schrijven voor Kontakt kan later dan gewoonlijk ingestuurd worden, met streefdatum de 21e van de maand.

De bedoeling van de latere verschijningsdatum is aan dominee, kerkeraad en gemeenteleden de mogelijkheid te geven met actuele stukjes te reageren op de afgelopen 'week met Frans' of de komende 'week met Frans' voortebereiden.

Redactie Kontakt

Diaconie Oktober - Lalgadh Hospital Nepal

Deze maand collecteren we weer voor Dr. Graeme en Meena Clugston, leden van de Schotse kerk in Genève. Het halve jaar werken zij in Nepal in een ziekenhuis voor leprapatienten, hij als arts en zij als verpleegster. U weet misschien dat lepra een bacterie is die de huid en de zenuwen aantast. Het wordt ook wel de „decease of poverty“ genoemd. Lepra is besmettelijk omdat het wordt doorgegeven door de lucht, dus door hoesten en niezen. De meeste mensen in de westerse wereld zullen de ziekte niet krijgen omdat hun lichaam de bacterie dood. Kun je lepra genezen? Ja! Met de juiste medicijnen, maar de behandeling duurt lang, tussen de 6 maanden en twee jaar. Hoeveel mensen hebben lepra? De WHO denkt dat er tussen de 2 en 3 miljoen mensen aan lepra lijden. Een complicerende factor in de behandeling van lepra is het stigma dat op lepra rust. In heel veel culturen werd en wordt lepra gezien alsof een straf van God, of een straf van goden, het gevolg van fouten in een vorig leven, of het gevolg van een losbandig leven nu. Dit stigma en de angst voor besmetting heeft er toe geleid dat leprapatienten vaak nog worden verstoten uit hun gemeenschap.

Heel belangrijk is goede voorlichting en goede medicijnen. Dr. Clugston heeft geld nodig voor medicijnen, maar ook voor operaties. Een heleboel mensen hebben blijvende verminkingen en moeten iedere keer weer geopereerd worden. Met deze collecte hopen we ons steentje bij te kunnen dragen.

Frances Sandberg

NPG Financiën: situatie per 31 augustus 2016

Onze nieuwe predikant ds Frans Bouwen is aangetreden. Velen onder ons hebben hem kunnen verwelkomen op 18 september. Tijd om ook weer aan onze bijdragen te denken. Wij roepen de leden die hun bijdrage nog niet overmaakten op om daar nu over na te denken en naar overtuiging te handelen.

Hier ter informatie de gedetailleerde vergelijking van de inkomsten in 2015 en 2016.

	<u>31 augustus 2015</u>	<u>31 augustus 2016</u>
Bijdragen:	Fr. 23'360.00	Fr. 20'932.00
AbonnementenKontakt:	Fr. 1'075.00	Fr. 970.00
Kollekteskerk:	Fr. 1'936.00	Fr. 2'505.25
Kollektesdiaconie:	Fr. 3'328.60	Fr. 4'177.60

Dank zij grote opkomst in de diensten zijn de collectes substantieel hoger dan vorig jaar. De bijdragen kunnen de extra input heel goed gebruiken. Hartelijk dank aan de leden die een maandelijkse bijdrage overmaken of hun bijdrage reeds hebben gestuurd. In dit Kontakt drukken we een giro overschrijvingsbiljet mee voor leden en sympathisanten die hier gebruik van willen maken.

De financiële commissie,
Eef Vogelesang, Jan Vos